

T A
Č R

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Nemetropolitní oblasti v Česku

Radim Perlín

T A
Č R

**PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA**
Univerzita Karlova

Program **Beta2**

projekt TITSMMR701

Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů

Výzkumný tým

- RNDr. Radim Perlín, Ph.D.
- doc. RNDr. Pavel Chromý, Ph.D.
- doc. RNDr. Miroslav Marada, Ph.D.
- RNDr. Tomáš Havlíček, Ph.D.
- RNDr. Vít Jančák, Ph.D.
- Mgr. Marek Komárek
- Mgr. Hana Bednářová

Poskytovatel finančních prostředků

Technologická agentura ČR

Koncový uživatel

Ministerstvo pro místní rozvoj

Řešitelské období

2018–2020

Nemetropolitní oblasti

Jak definovat nemetropolitní, tedy venkovské oblasti mimo metropolitního zázemí.

Stáčí negativní definice – všechno, co není metropolitní ?

Jak tedy řešit velká, ale nemetropolitní města (Jihlava, Tábor, Olomouc, ...) a jejich zázemí ?

A mohou nemetropolitní území existovat bez metropolitního a opačně? Vztah jádro - zázemí

Cíl řešení projektu

Aktivně ovlivnit budoucí formování politiky státu vůči nemetropolitním regionům v Česku.

Aktivní participace na řešení SRR 2020 a KRV 2020

Posunout/posouvat formy a nástroje regionální politiky od plošné a tudíž méně efektivní podpory k cílené a tedy více efektivní podpoře

- Podle typu území,
- Podle velikostní kategorie
- Podle formy a zaměření podpory

Předpokládané výsledky projektu

1. Vymezení typů nemetropolitních území v Česku jako podklad pro diferenciaci území – podklad pro KRV a SRR
2. Stanovení regionů s nižší kvalitou života – tedy nutnou státní intervencí, doporučení forem a intenzity těchto intervencí

Problém stanovení (minimálního) standardu kvality života každého občana. (projekt Bernard – Kyselovič)

Dostupnost příjmu, bydlení, zdravotní a sociální péče, kulturního a společenského vyžití, zajištění služeb, zajištění vzdělání, sportu, oddechu.

3. Stanovení nástrojů na podporu lokálního a regionálního rozvoje
hlavní téma odpoledního bloku

Východiska řešení

Každá lidská aktivita se vždy odehrává v nějakém prostoru, v nějaké lokalitě

Každou lokalitu, sídlo, obec, město, ... lze definovat její polohou vůči ostatním sídlům a její velikostí.

Malé město v zázemí Prahy plní jiné funkce v sídelním systému než stejně velké město na Vysočině. Malá obec 15 km severně od Brna řeší jiné témata než malá obec 15 km od Jeseníku

Města a obce blízko hlavní silnice a města obce daleko od hlavních komunikací.

Poloha a velikost

Poloha a velikost jsou dvě klíčové proměnné, které definují roli každého sídla

Role sídla, obce, mikroregionu je ale také velmi výrazně ovlivněna mírou spolupráce, partnerství lokálních aktérů.

Dvě obce se stejnou velikostí a stejnou polohou, v jedné to žije, v druhé nikoliv.

Partnerství

Partnerství, tedy vzájemné setkávání, vzájemné obohacování se, budování sociálních sítí je důležitý faktor rozvoje

Tam, kde to žije, tam jsou lidé rádi, cítí k místu sounáležitost, zvyšuje se míra jejich identifikace a tedy i ochota přispět pomoci pro společně sdílenou dobrou věc.

Lokální aktéři

Přirození formální i neformální lídři jsou schopni okolo sebe nabalovat sociální, kulturní, společenské, aktivity a zapojovat do řešení další obyvatele, rekreanty, další lokální aktéry.

Na lokální úrovni jsou aktéři trojího typu

- Starosta, aktivní zastupitelé, veřejná správa
- Lídři místních spolků, neziskový sektor
- Zástupci podnikatelského sektoru

Rozvoj

Jak definovat rozvoj? Co to je? Pozitivní změna kvality života.

Lidem se v obci žije lépe, cítí se v místě bezpečně, mají možnost se pracovníě realizovat, žijí v dobrém, klidném prostředí, mají pocit dobrého osobního uspokojení.

Rozvoj není růst.

A rozvoj není nutně spojen ani s polohou a ani s velikostí sídla.

Rozvoj a neodůvodněné rozdíly

Ne ve všech obcích mají obyvatelé stejné podmínky. Některé obce řeší zděděné nebo nově vznikající problémy (obchod, práce, technická infrastruktura, ...)

Pokud se tyto zděděné nebo nově vznikající problémy prohlubují, vzniká nerovnováha a s ní i sociální problémy.

Role státu při řešení těchto neodůvodněných problémů je nezastupitelná. Stát má (musí) iniciovat pomoc při jejich řešení. To ale není rozvoj.

Role státu

Stát by měl vytvářet organizační, legislativní, věcné a finanční podmínky pro:

- a) Odstraňování neodůvodněných rozdílů, Kvalita života každého obyvatele Česka, každého uživatele území má (musí) splňovat základní úroveň kvality života, a to prostřednictvím opatření státu, krajů, obcí
- b) Stát má (musí) vytvářet podmínky pro to, aby se obyvatelé mohli v sídle realizovat, aby sami přispívali ke zvyšování kvality života.

Role lokálních aktérů

Lokální aktéři jsou schopni iniciovat, prosazovat a realizovat aktivity, které povedou ke zvyšování kvality života, k rozvoji konkrétní lokality.

Lokální aktéři jsou schopni identifikovat, podporovat aktivity, které vedou k rozvoji a které jsou ušity na míru lokálním podmínkám a potřebám.

Neexistuje jeden návod, jeden postup na zajištění rozvoje a v žádném případě rozvoj v lokálních podmínkách nemůže definovat stát, ministerstva, kraje, ale místní aktéři.

T A
Č R

PŘÍRODOVĚDECKÁ
FAKULTA
Univerzita Karlova

Děkuji za pozornost

Perlin@natur.cuni.cz